

ΠΑΓΓΕΝΗ ΤΟΝ ΑΔΑΜ ΑΝΑΣΤΗΣΑΣ

Το απερινόητο και ακατάληπτο «και αγγέλους και ανθρώπους» μυστήριο της «εις Άδου Καθόδου» του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού καίτοι ορθολογικώς ανέκφραστο, εντούτοις οπτικώς εκφράζεται και εκφαινεται εικονιζόμενο στην ιερά εικόνα της «εις Άδου Καθόδου», όταν ο «κάλλει ωραίος» Πρωτότοκος εκ των νεκρών Ιησούς Χριστός ως ο «νέος Αδάμ» διά των παναχράντων χειρών του ανασύρει από τα έγκατα του βασιλείου του Άδου δύο ανθρώπινες μορφές, δύο πρόσωπα, τους Πρωτοπλάστους Αδάμ και Εύα, καθώς και απαξάπαν το από καταβολής κόσμου κτιστό και χοϊκό γένος των βροτών.

Στο θεανδρικό πρόσωπο του Αναστάντος Θεανθρώπου Ιησού Χριστού εγείρεται και ανίσταται άπαν το γένος των βροτών, το οποίο καθορά την «ζωή εν τάφω» και την εν Χριστώ Αναστάσει κατάλυση του κράτους του θανάτου. Η καθαίρεση του θανάτου με την εις Άδου Κάθοδο είναι ολοσχερής και απόλυτος, οριστική και αμετάκλητη, όπως όντως εφάπαξ συντελεσθείσα είναι και η συνανάσταση εν Χριστώ Αναστάσει του ανθρώπου ως τελείας ψυχοσωματικής οντότητας από τα δεσμά της φθοράς και του θανάτου.

Η εκ νεκρών έγερση του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού αποτελεί την οντολογική ανατροπή πάσης φυσικής νομοτέλειας και συνιστά μία εκ του μηδενός νέα δημιουργία, μία όντως αναδημιουργία, του κτιστού χοϊκού ανθρώπου, ο οποίος βιώνει υπαρξιακά την του Χριστού Ανάσταση ως προσωπική αναγέννηση και μεταμόρφωση της υποκειμένης στη φθορά και τον θάνατο κτιστότητός του.

Ο «σαρκί υπνώσας ως θνητός» Θεάνθρωπος Ιησούς Χριστός με την εκ νεκρών έγερσή του μεταβάλλει τον θάνατο σε ύπνο και συνάμα οριοθετεί οντολογικά τον θάνατο ως βιολογικό γεγονός, ο οποίος όμως αποτελεί την απαρχή της επέκεινα του τάφου αιωνίου εν Χριστώ ζωής. Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος θεοπνεύστως γράφει: *«Σήμερα ο Κύριός μας ο Χριστός συνέτριψε τις χάλκινες πύλες και εξαφάνισε τον ίδιο τον θάνατο. Και γιατί λέγω τον ίδιο τον θάνατο. Άλλαξε τον όνομά του, γιατί δε λέγεται πια θάνατος, αλλά κοίμηση και ύπνος. Γιατί πριν από τον ερχομό του Χριστού και την φροντίδα του για τον άνθρωπο με τη Σταύρωση του, ήταν φοβερό και το ίδιο το όνομά του θανάτου.....*

Είδες ότι παντού από τότε ο θάνατος ονομάζεται κοίμηση και ύπνος; Και ότι εκείνος που πριν είχε φοβερό όνομα, τώρα γίνεται ευκαταφρόνητος μετά την Ανάσταση; Είδες ότι είναι λαμπρό το τρόπαιο της Ανάστασης; Με αυτήν έχουν έρθει σ' εμάς τα άπειρα αγαθά, με αυτήν διαλύθηκε η απάτη των δαιμόνων, με αυτήν περιγελούμε τον θάνατο. Με την Ανάσταση περιφρονούμε την παρούσα ζωή, με αυτή επιθυμούμε σφόδρα τα μέλλοντα αγαθά. Με αυτήν, ενώ έχουμε σώμα, δεν έχουμε τίποτε λιγότερο από τις ασώματες δυνάμεις, εάν θέλουμε. Σήμερα έγινε η λαμπρή μας νίκη. Σήμερα ο Κύριός μας, αφού έστησε το τρόπαιο της νίκης του εναντίον του θανάτου και διέλυσε την εξουσία του διαβόλου, μας χάρισε με την Ανάστασή του το δρόμο για τη σωτηρία μας. Ας χαιρόμαστε λοιπόν όλοι, ας χορεύουμε, ας ευφραινόμαστε. Γιατί, αν και ο Κύριός μας νίκησε και έστησε το τρόπαιο, είναι δική μας όμως η ευφροσύνη και η χαρά. Γιατί όλα τα έκαμε για τη δική μας σωτηρία, και με εκείνα τα μέσα που μας πολέμησε ο διάβολος, με τα ίδια τον νίκησε ο Χριστός».

Στην σιωπή του μυστηρίου της «εις Άδου Καθόδου» συντελείται το μυστήριο της σωτηρίας του ανθρώπινου γένους, το οποίο στα πρόσωπα του Αδάμ και της Εύας καθορά τον Σωτήρα και λυτρωτή κατελθόντα «εν τοις κατωτάτοις της γης» και ανακαλούντα «παγγενή τον Αδάμ και την Εύα». Αναφερόμενος δε ο Άγιος Νικόλαος Καβάσιλας στην λυτρωτική και απελευθερωτική για τον κτιστό και χοϊκό άνθρωπο «εις Άδου Κάθοδό» του, γράφει ότι: *«Καθώς η μακαρία ψυχή του Χριστού βρισκόταν στον Άδη και για αρκετό χρόνο η γη δεχόταν το αίμα και το νερό από το θεικό του σώμα, Εκείνος μετέδιδε στα νεκρά σώματα και στις ψυχές που ήταν στον Άδη « φως τοις εν σκότει και σκιά καθημένοις». Αφού εκήρυξε, τους εμπήσε στην αληθινή λατρεία και πίστευσαν. Κατόπιν τους εφώτισε, εγνώρισαν καλά την Βασιλεία του και τους προσέφερε τα τίμια δώρα του. Διέλυσε το σκότος, τους απάλλαξε από την κατάρα του θανάτου και τους ελευθέρωσε από τα δεσμά. Όσοι ποθούσαν τον Χριστό ως απόντα, όταν ήλθε στη γη, επεθύμησαν να τον δουν. Όταν εμφανερώθη, προσέτρεξαν κοντά του. Με την κάθοδό του στον Άδη ο Χριστός έσωσε όλους, από τον Αδάμ μέχρι τον ερχομό του στην γη.... Ένας Βασιλεύς στον γάμο του παιδιού του ετοιμάζοντας τον στολισμό του, όχι μόνον θα το συνοδεύσει ως γαμβρό, αλλά θα φροντίσει με κάθε τρόπο, ώστε το σπίτι του και πιο πολύ ολόκληρη η πόλη να γίνουν ομορφότερα και λαμπρότερα. Παρομοίως και ο κοινός των απάντων Δεσπότης Χριστός με την Ανάστασή του εισήγαγε τον άνθρωπο στην κληρονομία της Βασιλείας του και την μεγάλη αυτή κατοικία του, δηλαδή τον κόσμο, τον έκανε λαμπρότερο και ομορφότερο...».*

Όταν ο Ιερός Χρυσόστομος συγκρίνει τον Πρωτόπλαστο Αδάμ και τις οντολογικές συνέπειες της παρακοής του για το κτιστό ανθρώπινο γένος με τον «νέο ή καινό Αδάμ» Θεάνθρωπο Ιησού Χριστό, ο οποίος καθήρεσε την ισχύ του μισανθρώπου απατεώονος διαβολέως και συνάμα κατέλυσε τον θάνατο, διδάσκει το χριστεπώνυμο πλήρωμα της Εκκλησίας και άπαν το γένος των ανθρώπων ότι: *«... αντί του δέντρου της γνώσεως του καλού και πονηρού, το ξύλον του Σταυρού, αντί του θανάτου του Αδάμ, ο θάνατος του Κυρίου.... Γύρω από το δένδρο επάλαισε και ενίκησε ο διάβολος τον Αδάμ; Γύρω από τον Σταυρό ενίκησε τον διάβολο ο Χριστός. Και το μεν ξύλον εκείνο, το δένδρο έστελνε στον Άδη, ενώ τούτο, το του Σταυρού, ανεκάλει και όσους είχαν υπάγει στον Άδη. Το πρώτο έκρυπτε τον ηττημένο, όπως τον αιχμάλωτο και τον γυμνό, ενώ το δεύτερο, εδείκνυε σε όλους τον νικητή, προσηλωμένο γυμνό εφ' υψηλού σημείου. Και ο μεν θάνατος στην πρώτη περίπτωση συμπαρέσυρε και τους μετά τον Αδάμ, ενώ ο του Χριστού ανέστησε αληθώς και τους προ αυτού θανόντες.... Ανέστη και μαζί του συνανέστησε την οικουμένη. Και αυτός μεν ανέστη θραύσας τα δεσμά του θανάτου, εμάς δε ανέστησε συντρίψας τις αλυσίδες των αμαρτιών μας. Ο Αδάμ ημάρτησε και απέθανε. Ο Χριστός δεν ημάρτησε και απέθανε. Καινοφανές και παράδοξο. Ο πρώτος ημάρτησε και απέθανε. Ο δεύτερος δεν ημάρτησε, αλλά απέθανε. Για ποιό λόγο και γιατί; Για να μπορέσει ο αμαρτήσας και αποθανών να ελευθερωθεί από τα δεσμά του θανάτου μέσω του μη αμαρτήσαντος και αποθανόντος..... ώφειλε ο Αδάμ τον θάνατο και εκρατείτο υπό του διαβόλου. Ο Χριστός ούτε ώφειλε, ούτε εκρατείτο. Ήλθεν όμως και κατέβαλε τον θάνατο υπέρ του κρατουμένου προκειμένου να τον απολύσει από τα δεσμά του θανάτου...».*

Ο θεοφόρος και θεοκίνητος Άγιος Κυπριανός σε έναν θεόπνευστο και θεσπέσιο λόγο του «Εις την Ταφήν και την εις Άδου Κάθοδον» του Κυρίου της ζωής και κυριάρχου επί του θανάτου Ιησού Χριστού, ενήδονα γράφει με την κινούμενη υπό του Παναγίου και φωτιστικού Πνεύματος γραφίδα του τα όσα «εφάπαξ» θαυμαστά και θαυμάσια συνετελέσθησαν υπό του κατελθόντος «εν τοις κατωτατοίς της γης» και στο βασίλειο του Άδου όντως Σωτήρος, λυτρωτού και απελευθερωτού Ιησού Χριστού, ο οποίος γενόμενος

«Πρωτότοκος εκ των νεκρών» «παγγενή τον Αδάμ και την Ευά» συνανέστησε μεθ' όλου του κτιστού, χοϊκού και φθαρτού γένους των βροτών.

Νυν δε «σιγησάτω πάσα σάρξ βροτεία» για να αποκαλυφθεί το μυστήριο της «εις Άδου Καθόδου» του Θεανθρώπου Χριστού για την αναδημιουργία του ανθρώπινου γένους, όπως με την συγκλονιστική γραφή του περιγράφει θεολογώντας ο Άγιος Κυπριανός αναφέροντας μεταξύ άλλων και τα εξής: «Σένα Αδάμ, σε προστάζω: σήκω από τον αιώνιο ύπνο σου. Δεν σε έπλασα για να μένεις φυλακισμένος στον Άδη. Ανάστα εκ νεκρών. Γιατί εγώ είμαι η ζωή των θνητών. Σήκω επάνω πλάσμα δικό μου, σήκω επάνω συ που είσαι η μορφή μου, που σε δημιούργησα κατ' εικόνα μου. Σήκω να φύγουμε από εδώ.....

Γιατί απέραντη σιωπή βασιλεύει σήμερα στη γη; Μεγάλη σιωπή και πολλή ηρεμία. Μεγάλη σιωπή, γιατί ο Βασιλεύς κοιμάται. Η γη φοβήθηκε και ησύχασε, γιατί ο Θεός με το σώμα κοιμήθηκε. Ο Θεός με το σώμα πέθανε και ο Άδης ετρόμαξε. Ο Θεός για λίγο κοιμήθηκε και αυτούς οι οποίοι κοιμόνταν αιώνες, από τον Άδη ανέστησε.....

Σήμερα σώζονται και αυτοί που ζουν επάνω στη γη και αυτοί που αιώνες τώρα βρίσκονται κάτω από τη γη. Σήμερα σώζεται όλος ο κόσμος, ορατός και αόρατος. Σήμερα είναι διπλή η παρουσία του Δεσπότη Χριστού. Διπλή ευσπλαχνία. Διπλή κατάβασις μαζί και συγκατάβασις. Διπλή φιλανθρωπία. Διπλή επίσκεψη στους ανθρώπους. Από τον ουρανό στη γη και από τη γη στα καταχθόνια κατεβαίνει ο Χριστός. Οι πύλες του Άδου ανοίγονται. Χαρήτε όλοι εσείς που κοιμάσθε από τους πανάρχαιους αιώνες.....

Χθες εξήσαμε την υποταγή του, σήμερα την κυριαρχία του. Χθες εφανερώθησαν τα σημάδια της ανθρωπίνης του φύσεως και σήμερα της θεϊκής. Χθες τον ερράπιζαν και σήμερα με την αστραπή της Θεότητας σχίζει το σκοτεινό κατοικητήριο του Άδου. Χθες τον έδεναν και σήμερα δένει Αυτός τον τύραννο διάβολο με άλτα δεσμά.....

Κι ενώ αυτά διεδραματίζοντο στον Άδη και εσειόντο τα πάντα, ο δε Κύριος επλησίαζε να φθάσει στα πιο έσχατα βάθη, ο Αδάμ ο πρωτοδημιούργητος και πρωτόπλαστος και πρωτόθνητος που βρισκόταν δεμένος γερά και βαθύτερα από όλους, άκουσε τα βήματα του Κυρίου, που ερχόταν στους φυλακισμένους και αμέσως ανεγνώρισε τη φωνή του, καθώς επερπατούσε μέσα στη φυλακή. Στράφηκε τότε προς όλους τους επί αιώνες συγκρατούμενούς του και τους φώναξε: «Ω φίλοι μου! Ακούω να πλησιάζει σ' εμάς ο ήχος των βημάτων Κάποιου. Εάν πραγματικά μας αξίωσε να έρθει έως εδώ, τότε είμαστε ελεύθεροι. Εάν τον ιδούμε ανάμεσα μας, σωθήκαμε από τον Άδη!».

Και την ώρα που ο Αδάμ έλεγε αυτά προς τους συγκαταδίκους του, εισέρχεται ο Κύριος, κρατώντας το νικηφόρο όπλο του Σταυρού. Μόλις τον αντίκρυσε ο Αδάμ, χτύπησε το στήθος από την χαρούμενη έκπληξη και εφώναξε προς όλους τους επί αιώνες κεκοιμημένους: «Ο Κύριος μου ας είναι μαζί με όλους!»! Και ο Χριστός απάντησε στον Αδάμ: «Και μετά του πνεύματός σου».

Ύστερα τον πιάνει από το χέρι, τον σηκώνει επάνω και του λέει: Σήκω συ που κοιμάσαι και ανάστα από τους νεκρούς, γιατί σε καταρτίζει ο Χριστός! Εγώ ο Θεός, που για χάρη σου έγινα υιός σου, έχοντας δικούς μου πλέον και σένα και τους απογόνους σου, με την θεϊκή εξουσία μου δίνω ελευθερία και λέγω στους φυλακισμένους: εξέλθετε.

Σένα Αδάμ, σε προστάζω: σήκω από τον αιώνιο ύπνο σου. Δεν σε έπλασα, για να μένεις φυλακισμένος στον Άδη. Ανάστα εκ των νεκρών. Γιατί εγώ είμαι η ζωή των θνητών. Σήκω επάνω πλάσμα δικό μου, σήκω επάνω συ που είσαι η μορφή μου, που σε δημιούργησα κατ'

εικόνα μου. Σήκω να φύγουμε από εδώ. Γιατί συ είσαι μέσα σε μένα και εγώ μέσα σε σένα! Για σένα ο Κύριος έλαβε τη δική σου μορφή του δούλου. Για δική σου χάρη, εγώ που βρίσκομαι ψηλότερα από τους ουρανούς, κατέβηκα στη γη και πιο κάτω από τη γη. Για σένα τον άνθρωπο έγινα σαν ένας ανυπεράσπιστος άνθρωπος, βρέθηκα χωρισμένος κι εγώ από τη ζωή, ανάμεσα σ' όλους τους άλλους νεκρούς. Για σένα που βγήκες μέσα από τον κήπο του Παραδείσου, μέσα σε κήπο παραδόθηκα στους Ιουδαίους και μέσα σε κήπο εσταυρώθη.

Κύτταξε στο πρόσωπο μου τα φτυσίματα, που καταδέχθηκα προς χάριν σου, για να σε αποκαταστήσω στη παλαιά σου δόξα, που σου είχα δώσει με το εμφύσημά μου. Κύτταξε στα μάγουλά μου τα ραπίσματα που καταδέχθηκα, για να επανορθώσω την διεστραμμένη μορφή σου και να την φέρω στην όψη που είχε σαν εικόνα μου. Κύτταξε στη ράχη μου την μαστίγωση που καταδέχθηκα, για να διασκορπίσω το φορτίο των αμαρτημάτων σου. Κύτταξε τα καρφωμένα χέρια μου, που τα άπλωσα καλώς επάνω στο ξύλο του Σταυρού, για να συγχωρεθείς συ που άπλωσες κακώς το χέρι σου στο απαγορευμένο δένδρο. Κύτταξε στα πόδια μου που καρφώθηκαν και τρυπήθηκαν στον Σταυρό, για να εξαγνισθούν τα δικά σου πόδια που έτρεξαν κακώς στο δένδρο της αμαρτίας.....

Η πληγωμένη πλευρά μου εθεράπευσε τον πόνο της πλευράς σου. Ο δικός μου ύπνος θα σε βγάλει από τον ύπνο σου μέσα στον Άδη. Η ρομφαία που χτύπησε εμένα, σταμάτησε τη ρομφαία που στρεφόταν εναντίον σου. Γι' αυτό σηκωθείτε, ας φύγουμε από εδώ. Από τον θάνατο στη ζωή. Από την φθορά στην αφθαρσία. Από το σκοτάδι στο αιώνιο φως. Από την οδύνη στην ελευθερία. Από τη φυλακή του Άδη στην άνω Ιερουσαλήμ. Από τα δεσμά στην άνεση. Από τη σκλαβιά στην τρυφή του Παραδείσου. Από τη γη στον ουρανό.

Γι' αυτό τον σκοπό ο Χριστός απέθανε και ανέστη, για να γίνει Κύριος και νεκρών και ζώντων. Σηκωθείτε, λοιπόν. Ας φύγουμε από εδώ. Ο ουράνιος Πατέρας περιμένει με λαχτάρα το χαμένο πρόβατο. Τα ενενήντα εννέα πρόβατα των αγγέλων περιμένουν τον συνδούλο τους Αδάμ, τότε θα αναστηθεί, τότε θα ανέλθει και θα επανέλθει προς τον Θεό.....

Αυτά και άλλα παρόμοια είπε ο Κύριος. Και αμέσως ανασταίνεται μαζί του ο ενωμένος σ' αυτόν Αδάμ και μαζί τους και η Εύα. Ακόμη δε και «πολλά σώματα δικαίων, που είχαν πεθάνει πριν από αιώνες, αναστήθηκαν» διακηρύσσοντας την τριήμερο Ανάσταση του Χριστού. Αυτήν ας την υποδεχθούμε και ας την αγκαλιάσουμε οι πιστοί με πολλή χαρά, χορεύοντας με τους αγγέλους και εορτάζοντας με τους αρχαγγέλους και δοξάζοντας τον Χριστό, που μας ανέστησε από την φθορά. Σε Αυτόν αρμόζει η δόξα και η δύναμη, μαζί με τον Αθάνατο Πατέρα και το Πανάγιο και Αγαθό και Ζωοποιό και Ομοούσιο Πνεύμα, σε όλους τους αιώνες των αιώνων Αμήν».